

Van links naar rechts: Steven Beersmans, Randi De Vlieghe, Titus De Voogdt en Ilse De Koe. Bovenaan: Tomas Pevnage.

Studio ORKA

‘Wij willen nestwarmte bieden met de voorstelling *Inuk*’

NL Tijdens het jongste TheaterFestival zagen we hoe Studio ORKA met de locatievoorstelling *Chasse patate* de kijkers tot tranen toe bewoog. Tijdens de koude maanden verruilt het succesvolste jeugdtheatergezelschap van Vlaanderen de openlucht voor de warmte van een (tijdelijke) thuis met *Inuk*. — MICHAËL BELLON • FOTO'S: SASKIA VANDERSTICHELE

Het Gentse Studio ORKA verovert al jarenlang harten én prijzen (Vlaamse Cultuurprijzen, TheaterFestival-selecties...) met theater op locatie. Denk maar aan de open vlaktes in *Chasse patate*, de kunstenaarsateliers in *Carrara*, de moestuinen in *Warmoes*, of de verzorgingstehuizen in *Zoutloos*. Bezielers van ORKA zijn artistiek leiders Philippe Van de Velde, die bij de locatie telkens een uniek decor boordevol verrassingen bedenkt, en Martine Decroos, die de originele verhalen-met-een-hart aanstuurt. Dat duo put voor elke voorstelling uit een pool van puike acteurs, zoals Katrien Pierlet, Jo Jochems, Dominique Van Malder, Randi De Vlieghe, Ilse De Koe of Steven Beersmans. Een aantal van hen vinden we ook terug in de cast van het nieuwe stuk, *Inuk*, waarmee ORKA dit keer naar het publiek trekt in plaats van omgekeerd. *Inuk* toert namelijk langs residenties waar kinderen verblijven omdat hun thuissituatie problematisch of onveilig is. Voor de première hield de mysterieuze container van ORKA halt in de speeltuin van het begeleidingstehuis De Brem in Oostende, waarnaar kinderen met een moeilijke thuissituatie worden doorverwezen. In Brussel strijkt ORKA tijdens het festival *Ménage à deux* van Bronks en La Montagne Magique neer bij Minor-Ndako in Anderlecht, waar niet-begelei-

de minderjarige vluchtelingen én kinderen uit de bijzondere jeugdzorg verblijven. Twee jaar geleden ondersteunde BRUZZ de organisatie met zijn Brussel Helpt-actie.

Wij spraken de acteursploeg van Studio ORKA, samen met artistiek leider Martine Decroos en coach Titus De Voogdt, twee dagen voor de première in Oostende, waar ze met behulp van een heuse flipchart nog allerlei opmerkingen en wijzigingen aan het maken zijn.

Na al die succesvoorstellingen is er dus zelfs bij Studio ORKA twijfel tot het laatste moment?

STEVEN BEERSMANS: Die gaat nooit weg. Anders maak je volgens mij geen goede voorstellingen meer. We werken collectief en doen alles zelf. We creëren de personages en we schrijven samen de tekst. Dan zit het grootste werk in het leggen van de puzzel: klopt het verhaal helemaal? Wat vertel je eerst? Wat toon je, wat zég je? Bij zo'n doorloop worden al die beslissingen op de proef gesteld. Altijd opnieuw ga je door een kluwen, maar als je al vaak zo'n proces hebt meegemaakt, raak je daar minder snel van in paniek. Ik kan me voorstellen dat je, als je voor de eerste keer bij ORKA speelt, twee dagen voor de première zou kunnen denken dat het niet goed komt. Maar als we er tegen vrijdag uit raken, komen we toch weer tot iets wat zo simpel is dat je je niet kan voorstellen

dat we er zoveel bochten voor hebben moeten maken.

TOMAS PEVENAGE: Voor mij is het de eerste keer.

BEERSMANS: En, ben je bang?

PEVENAGE: Nee, omdat ik van jullie hoor dat het wel zal lukken.

ILSE DE KOE: De omwegen die we tijdens het repetitieproces maken, zijn nooit verloren. Uiteindelijk kom je tot een versie zonder ruis, maar uit het hele proces neem je veel subtiele, kleine dingen mee die je personages verrijken.

Met vijf zes mensen aan één tekst schrijven levert in veel gevallen verwaterde collagevoorstellingen op. Hoe spelen jullie het klaar?

MARTINE DECROOS: We beginnen met een blanco blad. We hebben een basisidee, een thema en een idee voor de vorm. Dan begint de zoektocht om alle personages op de eerlijkste manier een persoonlijk verhaal te laten vertellen. Het mooie aan de stukken van ORKA vind ik dat ze altijd een beetje een blauwdruk zijn van de mensen die ze spelen. Ik ben ervan overtuigd dat het publiek dat ook voelt.

PEVENAGE: Een belangrijk uitgangspunt bij ORKA is natuurlijk ook de plek waar alles zich afspeelt. Bij het decor, dat daar in die container zit, stelden we ons een tijdlang een rijdend dokterskabinet of een circuswagen voor. Uiteindelijk is het een hotel geworden.

'ALLO 'ALLO! WIE IS WIE IN HOTEL ORKA?

**STEVEN
BEERSMANS**
ACTEUR

Docent speltraining en improvisatie aan LUCA School of Arts. Maakt cabaret met kompaan Koen Monserez en jeugdtheater bij onder meer FABULEUS. Werkte al met Studio ORKA voor *Warmoes* en *Zoutloos*.

**MARTINE
DECROOS**
ARTISTIEK LEIDER

Richtte Studio ORKA in 2004 op, samen met Philippe Van de Velde. Het gezelschap staat bekend om zijn theater op locatie met de meest vindingrijke decors. ORKA ontving in 2009 de Vlaamse Cultuurprijs voor Theater en werd al vijfmaal geselecteerd voor het TheaterFestival.

ILSE DE KOE
ACTRICE

Stond op de planken bij onder meer 4Hoog, Bronks en Compagnie Cecilia. Speelde bij Studio ORKA mee in *Lava*, *Warmoes*, *Zoutloos* en *De spreekuw*. Bekend van tv dankzij *Kafka* en haar rol van kringloopcentrumseut in *Bevergem*.

**RANDI
DE Vlieghe**
ACTEUR

Ontving in 2009 de Vlaamse Cultuurprijs voor Jeugdtheater. Bekend van zijn samenwerking met Pascale Platel (de hit *Ola pola potloodgat*). Speelde onder meer bij Bronks, Tuning People en FABULEUS. Eerder te zien in de Studio ORKA-producties *Warmoes* en *Jacobsneus*.

TITUS DE VOOGDT
ACTEURSCOACH

Is als theatermaker verbonden aan Compagnie Cecilia van Arne Sierens en Johan Heldenbergh. Werkte bij Studio ORKA mee aan *Duikvlucht* en *Chasse patate*. Speelde in films als *Steve + Sky*, *Welp* en *Broer*. Bekend van de tv-serie *The Missing* en als handige Harry in de rubriek 'De loft' in *Plan B* op VIER.

**TOMAS
PEVENAGE**
ACTEUR

Is kernlid van ZET6, het gezelschap van GC De Zeyp voor inclusieve dans en theater. Vaste acteur in de kortfilms van opkomend Brussels talent Nelson Polfliet (*In de Palace*). Debuuteert met *Inuk* als acteur bij Studio ORKA.

THEATER

MARTINE DECROOS:
"Inuk betekent 'echte mens'. We zijn allen volwaardige mensen, maar veel mensen mogen dat niet ervaren"

DECROOS: We wilden langs asielcentra en centra voor bijzondere jeugdzorg toeren, omdat het ORKA-publiek meestal uitgesproken blank is en bestaat uit mensen die sowieso vaak naar het theater gaan. Op deze manier bereiken we ook een deel van de 3.500 kinderen die momenteel in Vlaanderen in begeleidingstehuizen verblijven, terwijl we bij ons klassieke publiek misschien ook een aantal vooroordelen tegenover hen weg nemen. En omdat we er spelen, wilden we ook een verhaal waar deze kinderen in 'niet-thuis-situaties' iets aan hebben. *Inuk* gaat over geborgenheid, rust vinden, familiegevoel, en het wegnemen van wantrouwen zodat vriendschap kan ontstaan. Zo kwamen we inderdaad uit bij de metafoor van het hotel: ook een plaats waar mensen die elkaar niet kennen samenkomen, en waar al dan niet vriendschappen kunnen ontstaan.

Hoe sluit de titel daarbij aan? 'Inuk' is geen West-Vlaams maar Inuktitut, de taal van de Inuit.

DECROOS: Zoals altijd hebben we veel heen en weer gemaaid om een titel te vinden. 'Inuk' betekent 'echte mens' en dat is mooi. Wanneer ben je een echte mens? Wanneer tel je mee in onze maatschappij en wordt er naar je geluisterd? Wanneer mag je eindelijk even je hoofd neerleggen om tot rust te komen? Het is hallucinant hoe vaak we vergeten dat we allemaal volwaardige mensen zijn, en dat er veel mensen zijn die dat niet mogen ervaren. Mensen die werken in de zorg- en de asiel-sector getuigen dat er heel veel mensen zijn die dat gevoel hebben: geen mens meer te zijn. We waren in een asielcentrum waar slechts één persoon aanwezig is om 93 mensen een ontbijt te geven. En in alle asielcentra is er een tekort aan psychologen, omdat daar geen geld voor is.

Eten en een bed vormen de basis.

TITUS DE VOOGDT: *Inuk* gaat over een plek vinden, een tweede kans krijgen, je verhaal kunnen doen... Het personage Ivan bijvoorbeeld, dat door Tomas wordt gespeeld, oefent de hele tijd zijn Nederlands door te herhalen: "Ik ben Ivan, ik ben een man, ik drink graag koffie, ik drink liever koffie dan thee..." Alsof hij zich altijd weer moet voorstellen of definiëren. Meer dan die paar zinnen kunnen deze mensen ook vaak niet zeggen, en dat is een pijnlijke illustratie van hun situatie. Als wij op een feestje naast iemand komen te staan die Frans spreekt, dan vinden we dat al zo moeilijk en vermoeiend.

DE KOE: Dat je de taal niet spreekt, maakt dat je minder jezelf kan zijn. Het lijkt dan alsof je persoonlijkheid er minder toe doet.

Heeft Philippe Van de Velde zich weer helemaal laten gaan met het decor?

DE VOOGDT: Ja, maar op een andere manier dan hij met Studio ORKA gewoon is. Na *Chasse patate* is dit een veel intiëmer decor, een binnenlocatie, en het publiek schuilt samen met de spelers in een module.

RANDI DE Vlieghe: Het stuk *Zoutloos* speelden we in verzorgingstehuizen: een puur realistisch kader waarin we fictieve toevoegingen aanbrachten. *Chasse patate* speelde zich ook af in de realistische setting van een café op het platteland. Nu spelen we op een puur fictieve locatie met een realistische aankleding. Er staat een hotel op een plaats waar je het totaal niet zou verwachten.

DECROOS: Het grootste geschenk voor Philippe is het moment waarop de spelers het decor tot leven brengen. We vertellen dat onze container vroeger een elektriciteitscabine was, die door de vader van de hoteleigenaar werd omgebouwd tot een hotel. De hoteleigenaar mist zijn geboorteland.

Het decor geeft het gevoel samen in de woonkamer te zitten. Kan theater nestwarmte bieden?

BEERSMANS: Theater neemt je mee naar een andere wereld, en in dit geval bieden we kinderen uit de bijzondere jeugdzorg, die vaak in een keiharde realiteit leven, even een veilige plek.

DE VOOGDT: Al is het niet het gezelligste hotel dat er bestaat. Niet iedereen is er welkom.

PEVENAGE: En het is ook niet echt performant.

DECROOS: De eigenaar is niet meer vertrouwd met bezoekers. Hij heeft al lang geen gasten meer ontvangen, en is er ook niet tuk op omdat zij hem confronteren met wat hij al een hele tijd mist. Net als de kinderen van de tehuizen waar we spelen, van wie er velen hun ouders amper zien, is hij het gevoel van geborgenheid kwijt. Als we al een boodschap zouden willen geven, dan is het misschien dat gezelligheid niet zit in de keuze van je behangpapier, maar in het vertrouwen dat je kan hebben in de mensen met wie je aan tafel zit.

Tweetalig samenspel

NL

Voor het minifestival *Ménage à deux* slaan de Brusselse theaters voor jong publiek Bronks en La Montagne Magique voor het eerst op alle vlakken de handen in elkaar.

— MICHAËL BELLON • FOTO: SASKIA VANDERSTICHELE

Veerle Kerckhoven (Bronks) en Cali Kroonen (La Montagne Magique)

Artistiek leiders Cali Kroonen (La Montagne Magique) en Veerle Kerckhoven (Bronks) zitten vol plannen voor een verregaande samenwerking tussen hun theaters voor jong publiek (zie p. 7 van de actuazijde). Als eerste stap gaan ze een weekend lang huishouden en voorstellingen delen tijdens het minifestival *Ménage à deux*.

CALI KROONEN: Er is veel goesting om elkaar beter te leren kennen. Vandaar dit rendez-vous voor artiesten, publiek en programmatoren van de twee taalgroepen. Franstalige voorstellingen worden in het Nederlands in Bronks gespeeld, en omgekeerd.

VEERLE KERCKHOVEN: Voor *Ménage à deux* doen we alles samen: programma, promotie, publiciteit en planning. Ook onze personeelsploegen zullen in gemengde duo's opereren.

CALI KROONEN: We hebben gekozen voor producties die kunnen verrassen door die andere aanpak. *Comme la pluie* van Foule Théâtre (12/11, 15.00, 8+, Bronks) is een sobere, trage voorstelling met veel stiltes, die op dezelfde dag speelt als het zeer fysieke en energieke stuk *Show* van Bronks. We zijn heel benieuwd hoe ons publiek, en zeker de Franstalige leerkrachten, zal reageren op de expliciete manier waarop in *Show* over seksualiteit wordt gepraat. Een stuk als *Klutserkrakkekililokatastrof* van FABULEUS (11/11, 18.00, 6+, La Montagne Magique), waarin de kinderen participeren en het daarna alle kanten op schiet, maakt men ook niet in Franstalig België. Franstalig jeugdtheater is

delicater, het Nederlandstalige explosiever.

VEERLE KERCKHOVEN: Zij zijn veel beter in objecten- en poppentheater. Ze beheersen dat ambacht. *Comme la pluie* (12/11, 15.00, 8+, Bronks) gaat over één personage dat tekent: dat is alles. Maar de voorstelling is zo mooi dat scholieren er misstilt van worden. *Cache-cache* (12/11, 14 & 17.00, 2+, Bronks) is dan weer een woordloos stuk van La Guimbarde voor kinderen vanaf 2 jaar – iets wat wij zelden maken. Maar ook dit stuk is heel communicatief en esthetisch. *Le rire des moineaux* (10/11, 20.30, 14+, La Montagne Magique) is een samenwerking van Pieter De Buysser met de Franse actrice Thalia Otmanetelba voor oudere jongeren. Een fijne Frans-Belgische afsluiter. Ik ben ook heel benieuwd naar *Système 2* van Les Pieds dans le Vent (11/11, 13 & 16.00, 3+, Bronks). Een nieuwe voorstelling, maar ze zijn bereid die ook in het Nederlands te spelen. Een goed getimede voorstelling met veel typisch Franstalige absurde humor.

EN Studio ORKA has been winning over hearts and prizes with in-situ youth theatre. Their last production, *Chasse patate*, moved audiences to tears. The new *Inuk* was made especially for young people who do not have a warm or stable home.

FR Le Studio ORKA a gagné les cœurs et des prix avec son théâtre pour la jeunesse *in situ*. *Chasse patate* a ému les spectateurs aux larmes. Le nouveau *Inuk* a été conçu pour les jeunes privés d'un environnement stable et chaleureux.